
Uryddig om rehabilitering

BOKOVERSIKT

Boken lanseres som egnet for studenter i helsefagutdanning og for alle som vil gi seg i kast med rehabiliteringsvirksomhet. Forfatterne tar utgangspunkt i kommunehelselovene, og behandler temaet hovedsakelig ut fra egne erfaringer med fysisk funksjonshemmede og eldre. De generaliserer imidlertid sine synspunkter til langt videre områder av faget. Deres prisverdige hovedbudskap er at personlig verdighet må settes som en overordnet verdi i det praktiske arbeid, og at «brukeren skal fungere i verdsatte roller» som det endelige målet ved rehabilitering.

Meget handler om ideologier med stadige gjentakelser. Vi finner imidlertid en god redegjørelse for den nye klassifikasjonen *International classification of functions*, et velskrevet avsnitt om brukermedvirkning, men med en svært langtrukken omtale av «prosessen», vinklet fra det vitenskapssyn som doseres i flere helsefag i høyskolene. Vi finner også noe om praktiske metoder, samt 45 sider om organisering og ledelse, der legen gis liten plass. Faget som legespesialitet og universitetsprofessoratene nevnes ikke. Det blir hevdet noe kontroversielle synspunkter på ledelse, og gufs fra profesjonskampenes tid fornemmes.

Forfatterne fremmer for øvrig budskapet i en noe moraliserende form, slik anmelderen ser det. Sammenblandingen av en tankevekkende ideologisk tilnærming til fagområdet og forholdsvis enkle praktiske faglige råd gir fremstillingen et uryddig preg. Bedre blir det ikke ved at deler av stoffet stadig relateres til de senere års statlige føringer for rehabilitering uten noen kritisk standpunkttagen. Et forsømt felt som kvalitetskontroll omtales ikke. Sykehjemssituasjonen gis bare et kort avsnitt, og opptreningsinstitusjonene blir bare så vidt nevnt. Man savner også omtale av trygdens betydning for motivasjonen og som alternativ til rehabilitering. Det er i det hele langt lettere å finne vesentlige mangler ved konseptet enn å kritisere forfatternes engasjerende budskap.

Det avsløres en viss historieløshet: Rehabilitering er ingen «ny tjeneste» i Norge som det hevdes, eller at «det først er i det siste at blikket er rettet mot den psykiske side». Ved studier av pionerarbeidene fra 1950-, 60- og 70-tallet ville forfatterne ha funnet at svært lite er nytt under solen, heller ikke på dette området. Av de ca. 140 referansene er de fleste fra 1990-tallet og senere. Ingen er fra før 1978!

Boken hadde tjent på å begrense seg til de ideologiske og dertil relaterte emner og på en kortere og mer konsis fremstilling. De utvilsomt erfarne forfattere (to ergoterapeuter og en fysioterapeut, to av dem høyskolelektorer) hadde her hatt en sjanse til å fremme

egne kritiske kommentarer til de nåværende bedrøvelige forhold på dette forsømte område av vår helsetjeneste.

Boken synes nok mer å være egnet som diskusjonsinnlegg enn som lærebok.

AndersGogstad

Helle

Publisert: 10. august 2002. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 21. juli 2026.